

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-09-25

Nr. (12.6-14)3-1351

ĮSTATYMO PROJEKTO TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija teikia Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – BEĮ pakeitimo projektas).

Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė (toliau – VĮ IAE) patikėjimo teise valdo 540 statinių, kurių dauguma yra suprojektuoti Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Ignalinos AE) techniniame projekte ir kurie tiesiogiai ar netiesiogiai buvo skirti elektros arba elektros ir šilumos energijai gaminti. VĮ IAE įgyvendina Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimą, kurio metu palaipsniui griaujami Ignalinos AE statiniai, nebeatliekantys savo tiesioginių funkcijų, įskaitant ir pagalbinius statinius, kurie nebuvo užteršti radioaktyviosiomis medžiagomis. Šių statinių laikymas branduolinės energetikos objekto statiniais (toliau – BEOS) ir juos priskiriant prie ypatingų statinių kategorijos nebeatitinka Ignalinos AE dabartinės veiklos ir nepagrįstai ilgina bei brangina Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo procesą, kadangi tokių statinių nugriovimui taikomi griežtesni dokumentacijos parengimo reikalavimai. Energetikos ministerija, siekdama supaprastinti tokių statinių nugriovimo procesą ir sutaupyti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui skirtas lėšas, siūlo pakeisti Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymą (toliau – BEĮ) ir jame įtvirtinti nuostatas, kuriomis vadovaujantis branduolinės energetikos objekto pastatai ir inžineriniai statiniai būtų priskiriami prie BEOS įvertinus juose vykdytą arba vykdomą veiklą, paskirtį ir galimybę būti užterštais radioaktyviosiomis medžiagomis.

Energetikos ministerija, siekdama, kad Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo darbai vyktų efektyviai ir būtų sutaupyta tam skirtų lėšų, BEĮ pakeitimo projektu siūlo keisti BEĮ 2 straipsnio 18 dalies nuostatą, kai pastatų ir (ar) inžinerinių statinių priskyrimą BEOS lemia jų formali paskirtis, į nuostatą, kai branduolinės energetikos objekto pastatai ir (ar) inžineriniai statiniai BEOS priskiriami vadovaujantis realiomis jų techninėmis ir (ar) branduolinės, radiacinės, fizinės saugos savybėmis. Kadangi konkretų pastatą ir (ar) inžinerinį statinį priskirti BEOS kategorijai galima tik įvertinus jo individualią eksploatavimo istoriją, nustačius radiologines savybes ir atlikus saugos analizę, šio vertinimo rezultatus licencijos turėtojas turėtų suderinti su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija (toliau – VATESI), kaip branduolinės energetikos objekto projektą arba kaip jo pakeitimą, pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus.

VĮ IAE įvertino, kad būtų galima išvengti 160–167 tūkst. eurų sąnaudų, jeigu BEĮ nuostatos būtų pakeistos ir būtų galima išbraukti kai kuriuos Ignalinos AE pastatus ir inžinerinius statinius iš BEOS sąrašo.

Įgyvendinus šiuos BEĮ pakeitimus dėl paprastesnių procedūrų, taikomų griaunant Ignalinos AE pastatus ir (ar) inžinerinius statinius, bus efektyviau įgyvendinamas Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimas ir bus taupomos tam skirtos lėšos. Branduolinė, radiacinė ir fizinė sauga bus užtikrinta vertinant kiekvieno Ignalinos AE pastato ir (ar) inžinerinio statinio priskyrimą prie BEOS.

BEĮ pakeitimo projektu siūloma tikslinti sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“ apibrėžtį, kadangi jame nurodomos tik tos radioaktyviosios atliekos, kurios susidarė medžiagas naudojant branduolinės energetikos srityje, tačiau branduolinės energetikos objekte yra saugomos ne tik šios atliekos, bet ir iš smulkiųjų atliekų gamintojų priimtose saugoti radioaktyviosios atliekos. Visų

radioaktyviųjų atliekų saugojimą ir tvarkymą branduolinės energetikos objekte prižiūri VATESI. Vėliau tiek radioaktyviosios atliekos, kurios susidarė medžiagas naudojant branduolinės energetikos srityje, tiek kitos branduolinės energetikos objektuose saugomos radioaktyviosios atliekos bus tvarkomos ar vežamos į atitinkamus radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginius. Radioaktyviųjų atliekų vežimui yra reikalinga licencija, vežimo veikla taip pat turi būti prižiūrima reguliuojančiosios institucijos. Todėl tuo atveju, kai iš branduolinės energetikos objekto reikėtų vežti radioaktyvias atliekas į kitą branduolinės energetikos objektą ir tarp jų būtų iš smulkiųjų atliekų gamintojų priimtos saugoti radioaktyviosios atliekos, jų vežimui reikėtų dviejų institucijų – VATESI ir Radiacinės saugos centro – išduotų licencijų. Sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“ apibrėžtį papildžius branduolinės energetikos objekte tvarkomomis radioaktyviosiomis atliekomis, priežiūros mechanizmas būtų patobulintas, o ūkio subjektui būtų palengvinta veikla, kadangi tiek šių atliekų saugojimą ir tvarkymą, tiek vežimą (ir radioaktyviųjų atliekų, kurios susidarė medžiagas naudojant branduolinės energetikos srityje, ir kitų branduolinės energetikos objektuose saugomų radioaktyviųjų atliekų, kurias tvarkymo metu yra sunku atskirti) prižiūrėtų viena institucija – VATESI. Atsižvelgiant į patikslintą sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“, apibrėžtį tikslinama ir 1 straipsnio 3 dalis, atsisakant dubliuojančių nuostatų.

Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pavedimą teikti glaustą analitinę informaciją dėl įstatymų projektų, teikiame informaciją dėl BEĮ pakeitimo projekto:

I. Sprendžiama problema	VĮ IAE Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimas, kurio metu palaipsniui griaunami Ignalinos AE statiniai, nebeatliekantys savo tiesioginių funkcijų, įskaitant ir pagalbinius statinius, kurie nebuvo užteršti radioaktyviomis medžiagomis. Šių statinių laikymas BEOS nebeatitinka Ignalinos AE dabartinės veiklos ir nepagrįstai ilgina bei brangina Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo procesą, kadangi tokių statinių nugriovimui taikomi griežtesni dokumentacijos parengimo reikalavimai. Taip pat projektu tikslinama sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“ apibrėžtis, siekiant supaprastinti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo priežiūros mechanizmą, tuo palengvinant veiklą ūkio subjektui tvarkančiam radioaktyvias atliekas.
II. Siūlomos priemonės	Energetikos ministerija, siekdama supaprastinti Ignalinos AE statinių, nebeatliekančių savo tiesioginių funkcijų, nugriovimo procesą ir sutaupyti Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimui skirtas lėšas, siūlo keisti BEĮ 2 straipsnio 18 dalies nuostatą, kai pastatų ir (ar) inžinerinių statinių priskyrimą BEOS lemia jų formali paskirtis, į nuostatą, kai branduolinės energetikos objekto pastatai ir (ar) inžineriniai statiniai BEOS priskiriami vadovaujantis realiomis jų techninėmis ir (ar) branduolinės, radiacinės, fizinės saugos savybėmis, o jų priskyrimas kontroliuojamas derinant branduolinės energetikos objekto projektą arba jo pakeitimą. Tikslinama sąvokos „branduolinio kuro ciklo medžiaga“ apibrėžtis, nurodant ir branduolinės energetikos objekte tvarkomas radioaktyvias atliekas.
III. Priemonių kaštai	BEĮ projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Įgyvendinus šiuos BEĮ pakeitimus dėl paprastesnių procedūrų, taikomų griaunant Ignalinos AE pastatus ir (ar) inžinerinius statinius, bus efektyviau įgyvendinamas Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimas ir bus taupomos tam skirtos lėšos, VĮ IAE vertinimu apie 160 tūkst. eurų. Branduolinės, radiacinės ir fizinės saugos kontrolė bus užtikrinta derinant branduolinės energetikos objekto projektą arba jo pakeitimą.

BEĮ pakeitimo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir Europos Sąjungos teisės aktams.

BEĮ pakeitimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

BEĮ pakeitimo projektas derintas su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, VATESI ir VĮ IAE. Atsižvelgiant į institucijų pateiktas pastabas parengtas atnaujintas projektas, kuris darbine tvarka suderintas su pirmiau nurodytomis institucijomis.

BEĮ pakeitimo projektą parengė Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyrius (vedėja Asta Žalnieriūtė, tel. (8 5) 203 4684, el. p. asta.zalnieriute@enmin.lt), tiesioginis rengėjas – vyriausiasis specialistas Renatas Šumskis (tel. (8 5) 203 4684, papild. 4, el. p. renatas.sumskis@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 5 lapai.
4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo Nr. I-1613 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

Energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas